

Afirk têmsa sardo, sên kêed rao la pag la nimbuiida yel-segdà yell sebre

Sên lebga a sebra ne moore : A Adama Zak SIBALO

B sardâne taabala woto :

Pipi : *Ned fâa yel-segdà la atùùm pakre*

Sak a 1 soaba : Raoa la paga la nimbuiida yel-segdà

Gom-rulg a 1 soaba

Têmsâ sên be Afirk lagem taar sulla pùga, la b naag n be sard kânga pùga sakame n bâng ninsaala yel-segdà, a tùùm pakre, la a soogem-n menga sên gùls sard kânga pùgê wâ vôore, la bsakame na n maan sari no-ràkdse, bàyèl a taaba n ning sardâa na-kêndre.

Gom-rulg a 2 soaba

Ned fâa tara noore, t'a paam a yel-segdà la a soogem-n menga sên gùlse, t'a paam kogleg sardâ sebr wâ n da maan welgrene ned ba a ye : buudu, neda kôbgo, paga bà raoa, sên gomda buud a to goamâ, bà a soaba sên tûud dîin ninga.

Gom-rulg a 3 soaba

1. Neba fâa ya a yembre sari wâ taoore
2. Neba fâa tara kogleg a yembr sari wâ taoore

Gom-rulg a 4 soaba

Ninsaala beegr gâdgame. Ned fâa tara noor tà b waoog-a vâàmâ, a burkîndi la a yam vâàm. Ned fâa pa segd n kong a yel-segdà tà ka tû sor ye.

Gom-rulg a 5 soaba

Ned fâa yaa ninsaala n tarnooore, tà b maanawaoogre, la b bâng tà sari n be a poorê. Ninsaala wêdb la paoogr buud fâa wa yembdo, tùùm-wêens maanego, a yînga bà a yam vâàm namsgo, keelem la pùtoog sàbgr la a yaalg gâdgame.

Gom-rulg a 6 soaba

Ned fâa tara noor n paam sooga a menga, la paam n vâàmnd ne laafà. Ned ba a ye pa segd n kong a soogem-n menga ye, sên ka mikame tà yella tara vôore, walla sari sên da reng n maan n gânège. Sên yààda fâa, b ka tôe n yôk ned n zînigi, walla b paga roog tà ka tû sor ye.

Gom-rulg a 7 soaba

1. Ned fâa tara noor t'a sên wa tar yelle, bi b tôog n kelga a soaba. Rê la woto:

- a) Ned fâa tara noor n kêng sari bù-kaoodb taoore n tà togse, keelem la wêdb tùùmâ b sên maana a vâàmâ yel-segdà pùs tà sari la tênga na-kêndes la rogem-n-mika mi tîiri, la b maand kogleg rê wèèngê.
 - b) Ned fâa tara noor tà b sâmba yell pùga, hal tà bùùd zîigê dâmba wa vaeens n bânga sên sàd maana beegre.
 - c) Ned fâa tara noor n gome n kogleg a menga yell pùgê, walla a soab bao a yam ned tà sông-a
 - d) Ned fâa tara noor tà b kao a bùùd sari zîig tà pa zâag daar wùsg ne bùkaoodb mitb sên so b mense.
2. Ned ba ye pa tog n paam balgrsaribùùdo wèèngê, t'a maana yelle, bà a maana beegre, hal n kêes a soab bâens roogo, t'a beegrâ wakate, sari noor da ka be sên wilgd tà b segd n sàbga a soaba ye. B pa tôe sàbg a soaba, tà sari wâ pa yeel a yellâ maaneg wakat tà b segd n maan-a-la sàbgr ye. Ya ned ninga sên maan beegrâ soab bal la b sàbgda.

Gom rulga 8 soaba :

Ned fâa tara noor npaam yam pùgê n soog a menga, a nugtùùm la dîin tûudum wèèngê, sari zoe n dàka na-kênda kêense, nimbuiida yînga. Ned ba ye pa tôe n yà sabaab n maan gâdgr tà ned pa tôe n soog a menga ye.

Gom rulga 9 soaba

1. Ned kam fâa tara noor n paamddûnia kàbaya n kelge
2. Ned kam fâa tara noor t'a tik tênga sari wâ noy n togs la a maan tà neba bâng a yam tagsgo, la yam ninsâ a sên tare.

Gom rulga 10 soaba

1. Ned kam fâa tara noor n soog a menga, a sâ n tika sari wâ noor nviglig sulli (asosiyasô) ne a taaba.
2. B ka tôe n modg ned ne pâng a n kêes-a sull pùga, sên pa tà ya tàlae wa gom rulg 29 soab sên yeel sên kêed ne teel taaba wèèngê.

Gom-rulga 11 soaba

Ned fâa tara noor n naag a taaba n maan tikri. Rê tûuda ne sari sên pa maan gâdgre, sên mikame t'a maaneg kêeda netênga na gâand bâane, ned a to koglgo, laafà yelle, ned yel-segdà bà a soog n menga gûudumyînga.

Gom-rulga 12 soaba

1. Ned fâa tara noor t'a gô n tees zîig ningaa sên datê, n yâk a zî-zîndga têng a yembr pùga, sâ n mik t'a tûu tênga râmba sên maansari wâ rê wèèngê.
2. Ned fâa tara noor ntoeem tênga, ba a menga tênga, la a le lèba a têngê. Ned pa tôe n gâdg ned a to yell kânga wèèngê ye, sâ n pa mik tênga sari wâ noyn maan gâdgre, tênga kogleg yînga, bà tênga na-kêndre yînga, laafà yelle, bà nimbuiida yînga. .

3. Ned fâa tara noor tà b sâ n nams-a a tênga wâ, bà a bao têng sên na n deeg-a sâando, watêng fâa sari noy sên gânêge, la wa têngsa ne taab sula râm̃ba zems-n taar nug-tikri.
4. Ned ninga sên tik sard kânga tà têng a ye sên be sardâ nug tikri pùg sak n deeg-a sâando, b pa tõe n dig a soaba, n yiis têng kânga pùga, sâ n pa mik tà b tika sardâ sên gânegâ n dàk noore.
5. N tigim sâamba n dig n yiis têng pùga gâdgame. Yel-kânga yaa b sên na n naag n dig neba tà b yii tênga a yembr pùgê yînga, b yaa buud a yembr yînga, bà dîina a ye.

Gom-rulg a 13 soaba

1. Gàdgr sên ka be, tênga neba fâa tara noor n kêes b toog ne yamleoogo n tùm b tênga nimbuiida tùm noy zîisi sên tû ne ned a to sôngr sabaabo, bi a menga a ye sabaabo, rê, sên tû ne sari wâ sên gânêge.
2. Tênga neba fâa gill tara noor tà zems taaba, n paam n tùm b tênga kâdemsâ tùm zîisê
3. Ned fâa tara noor n paam n tùm ne tênga nimbuiida tùm noy n paam nafre, sên na n tû ne sari wâ.

Gom-rulg 14 soaba.

Tênga sari wâ wilgame tà ned fâa tara noor n paam a meng zîig n sooge. La b ka tõe n deeg a soab zîigâ, tà pa tû ne tênga taoor dâmb bà lagen-taar sull sên tar zîiga raab n na n maan bôn-kaseng sên tar yôod wùsg ne nimbuiidâ fâazânga, tà tû soy wa tênga sari sên wilgi.

Gom-rulg a 15 soaba

Ned fâa tara noor n maan tùm sôngo, la be yamleoog ne a soaba, la a soab paam yaood sên zems ne tùm̃d sên zemse.

Gom-rulg a 16 soaba

1. Ned fâa tara noor n paam n tar laafâ sên sômbe, la a tar tags sôngo n tâng n ta zîig ninga a sên datê
2. Têngsa ninsa sên maan Sarda fâa maanda yam yâkre, n râk noy sên na n yâl n maan koglg nimbuiida laafâ la b maan logtor yir tàbsg sôngr tùm nimbuiida sên be bâas pùg wakate.

Gom-rulg a 17 soaba

1. Ned fâa tara noor n paam wubri.
2. Ned fâa tõe maana kûdemda tùm ne neb a taaba
3. Neba na bâng la b kogleg yam và-sôngo la sên sômb rogem mika wèèngê nimbuiida sên mi wâ lebga bûmb tênga taoordâmb sên segd n maana b tùm pakre, n tâng n koglg neba yel-segdâ wâ.

Gom-rulg a 18 soaba

1. Tênga taoor râm̃b segdame n kogleg zaksa râm̃ba tà b và ne laafâ, la yam vààm wèèngê, la ne saglêse, bala zak fâa yaa ninsaâl vààmâ yêgre.

2. Zak fâa sôngr ya tênga taoor dâmba tùum pakre, bala roagdba tùumda pùga, b maanda kogleg sên kêed ne ninbuiida yam và-sôngo la sên sômb rogem n mika wèèngê neba sên mi tîiri.
3. Tênga taoor dâmba segdame n ges n menes pagba zêngre fâa n maan kogleg tùumda pag fâa la biig fâa yel-segdà yînga wa sên gùls têts ka tèk zems n taar sull sebr pùga.
4. Nin-kêemsa la pùgyâansa bà koms râmba tara noor n paam tà b ràk noor toor zall n maan kogleg sên kêed ne b yînga bôndaab, la b yam vààm.

Gom-rulg a 19 soaba

Ninbuiida fâa zema taaba, b segd n paama waoogr la yel-segdà a yembre, buud a ye ka tog n weoog a to ye.

Gom-rulg a 20 soaba

1. Buud fâa tara noor n paam n vààmde ne yôor duniâ zugu. Nimbuiid fâa tara noor sên pa tôe kiisi, n maan a toor yam yâkr a vààmâ pùgê, n maan a yampolitik sari tên-kugri, la a tùm n yidg a tênga arzêka la nimbuiida fâa.
2. Têts ninsa b sên maan weoogr n sooge, walla têts ninsa sên be yemba pùga tara noore, n tik têts-ka tèk sull ninga sên zabd ne yel kânga wâ, n têt n fâag b mense, yemba pùga.
3. Nimbuiida fâa tara noor n paam sôngr la tebloga, sên yit têtsa taoor dâmba sên maan sardâ, n zab n fâag b mens ne sâmba sên wa deeg têtsân weoog n sooge, politik pùgê, tênga paoong la kùdemda wèèngê.

Gom-rulg a 21 soaba

1. Nimbuiida tara noor n paamn zâ bâmba paoonga, la têngaonga arzêka n tùm ne wa b sên date. La b maan bô-kânga tà ta neba fâa raabo, la neba paam n dà a yôodo. Sên ya bûmb ninga fâa, nimbuiida pa segd m kong bûmb ye.
2. B sâ n fâaga b paoonga la tênga arzêka, nin-bâmba tara noor b lebs-b paoonga walla b yao-ba.
3. Têng fâa soa a paoonga la a têngaonga arzêka n tôe maan zems n taar n tùm ne têtsa a taaba, waoogr la zems n taar leebg n da wêg taab ye, sên tik ne têts ka tèk sull teeda koosg na-kêndre wèèngê.
4. Têts ninsa sên be sarda pùga kês b toogo, têng fâa la têtsa ne taaba sùka, n soog b mensâ n tùm ne b tênga paoong la têngaonga arzêka, sên nan yàl n paas afirk têtsa lagem- n taab n la b teel taab pângâ.
5. Têts ninsa sên naag sarda maaneg pùga yâka yam n kês b toogo, n menes nin-sâams ninsa sên wat n zuud tênga arzêka, bûmb ninga zâmaan zêts râmba sên wat afirk têts wùsg pùsê n deegd zîis walla tùm noy n yâmbe, n maand leebg walla bûmb a to wa b sên date. Sên na yàl n kàt tà têng fâa nimbuiidu, tóg n paam paoongninga sên yit têngaonga pùga yôod n dà.

Gom-rulg a 22 soaba

1. Ninbuiida fâa tara noor tà b paoonga n paam yidgri, nimbuiida la kùdemda yidgri, b soog menga waoogr pùga la burkîndilim, la b paam ândûnia fâa arzèka pùààre tà zems taaba.
2. Têmsa tùum pakre ya, tùm ne taaba walla têng fâa tùm n tôog n maan tà têmsa fâa paam yidgri.

Gom-rulg 23 soaba

1. Ninbuiida segdame n paam n laafà n vâàmd ne bâane, têmsa pùse, la têmsa ne taab sùka wa zems n taar ne sông taaba na-kêndr sarda, nasô ini sull sên maane, tà afirk têmsa sull sak n kê.
2. Sên na n yàl n teel taaba la maan zems n taar ne taaba zood pùg wâ paasg yînga, têmsa ne taab sên be sarda pùga yâkda yam n maan gâdegr tùumde :
 - a) Ned sên zoe a tênga yell yînga n paam tênga a to solg n na n vâàmd wa sard kânga gom-rulg 12 soaba sên wilga, a soab sân na n maana sâang tùumde ; n sâam a sên yi têng ninga bà tênga a to, bà têms ninsa sên maan sardâ nug tikrà pùga.
 - b) Ned reeg zîiga n yâmbè,tênga soolem tèk pùga, n maan wa sâang tùum zâmsgo bà teroriisim n tà zab ne nimbuiida walla têng a to sên be sardâ pùga.

Gom-rulg a 24 soaba

Ninbuiida segdame n paam n vâàmd zîig ninga sên noom-b zânga, sên sakd ne b vâàma yidgri

Gom-rulg a 25 soaba

Têmsa sên maan sarda, tùum pakre, yaa, tà b tôog ne wubri, zâmsgo, la kàbaya kûuni, tà neba bâng la b tû, la b waoog ninsaal yel-segdà wâ, la soog n mens ninsâ sên be sardâ pùga, la b ràk na-kêndr n pùg n ges tà neba wùm soog n menga la ned yel-segdem vôore, la ned fâa bâng a tùum pakre.

Gom-rulg a 26 soaba

Têms ninsa sên be sarda pùga tùum pakr ya b tôog n maneg tà sari bùkaoodb zîisê dâmba paam soog n menga hakààka, b tùumâ pùsêla b kât manegr zîindi, la zî-sômyâ sên vigligtà zems tênga pùga,neba sên na n maan tùum tà nimbuiida tôog n bâng la b kogleg nebayel-segdà wâ, la b soog n menga wa sardâ sên wilgi.

SAK A 11 SOABA : Tùum pakre

Gom-rulg a 27 soaba

1. Ned kam fâa tara a tùum pakre, a sên segd n maan a zaka râmb yînga, nimbuiidâ yînga, tênga taoor dâmba yînga, la sula taab tênga taoor dâmb sên mi tîiri, la têngs ka tèk sulla a taaba yînga.

2. Ned fâa tara noor n maan a soogem-n menga tùum a taaba yel-segdà waoogr pùga, neba fâa na vâàmd laafà ne taaba pùga, yam-và-sông pùga, la atall yôod ne neba fâa.

Gom-rulg a 28 soaba

Ned fâa yel-pakr ya a waoog neba taaba, la a gelg a taab n da welg ned ne a to ye, la a maan lagem taar zoodo, sên na n kàt nimbuiida bâng, tà bas yard la waoog taab paam pângà daar la wakat fâa.

Gom-rulg a 29 soaba

Ned kam fâa tùum pakre :

1. Kàt zaka neba paam yidgri n zems taaba zângà, la tùm, n kàt wùm taab la waoog taab zînd zaka pùga, roagdba paam waoogr wakat fâa, tà rààb sek-ba, la b paam sôngre, sân wa mik tà bûmb paoogame.
2. N tùm n kô a tênga nimbuiida ne a pângà, ne a yam, la a bângre.
3. N da maan n wa ne râmbug manesem, n kô a sên be têng la ninga, bà a menga têng ye.
4. N koglege, la a paas tênga soog n menga pângà, la tênga soolem gilli, la a tùm n koglg la a fâag a tênga wasari wâ sên lugli na-kêndr ningâ wâ.
5. N tùm wa a pângà sên tôe, ne a bângre, n sông tênga, la a kô a nug bûmb wa tênga sari wâ sên gânega, tà tênga taoor râmbug tâng n tall n zâ tênga nimbuiidu.
6. N ges n maan zems n taar ne nimbuiidâ, n kogleg la a paas bûmb ninsâ sên sômb ne afirk kùdemda yell wèèngê pângà, ne bas-taale, ne sôasg ne taaba, ne wùm taaba, sên yààda fâa, n tùm tà nimbuiida bâng n tâng n vâàmd laafà yam vâàm pùga.
7. N tùm wakat la zîig fâa ne minim la bângre, afirk kamb na bâng la b tâng n lebng bûmb a yembre.